

Rapport aanvullend onderzoek ecologie

Dahliastraat te Made

Status van het
document:

Definitief

Datum: 24-09-2025

Sweco Nederland B.V.
Onderwerp

Handelsregister 30129769
Rapport aanvullend onderzoek
ecologie

Projectnummer

51028906

Klant

De Essentie B.V.

Auteur

Justin Neffgen

Gecontroleerd door

Sophie Timmerman

Vrijgegeven door

Rick van der Weerden

Datum

24-09-2025

Versie

1

Documentreferentie

Rapport aanvullend onderzoek ecologie (51028906) Dahliastraat te Made

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	5
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	7
3	Resultaten voorgaand onderzoek	8
4	Onderzoeksmethodiek	8
5	Onderzoeksresultaten	10
5.1	Steenmarter en kleine marterachtigen	10
5.2	Grote modderkruiper	11
6	Toetsing aan wet- en regelgeving	12
6.1	Zorgplicht algemene broedvogels en grondgebonden zoogdieren	12
7	Conclusies en aanbevelingen	13
	Zorgvuldig handelen en zorgplicht	13
	Bijlage 1 Verklarende woordenlijst	14
	Bijlage 2 Omgevingswet	17
	Omgevingswet	17
	Besluit kwaliteit leefomgeving	18
	Besluit activiteiten leefomgeving	19

1 Inleiding

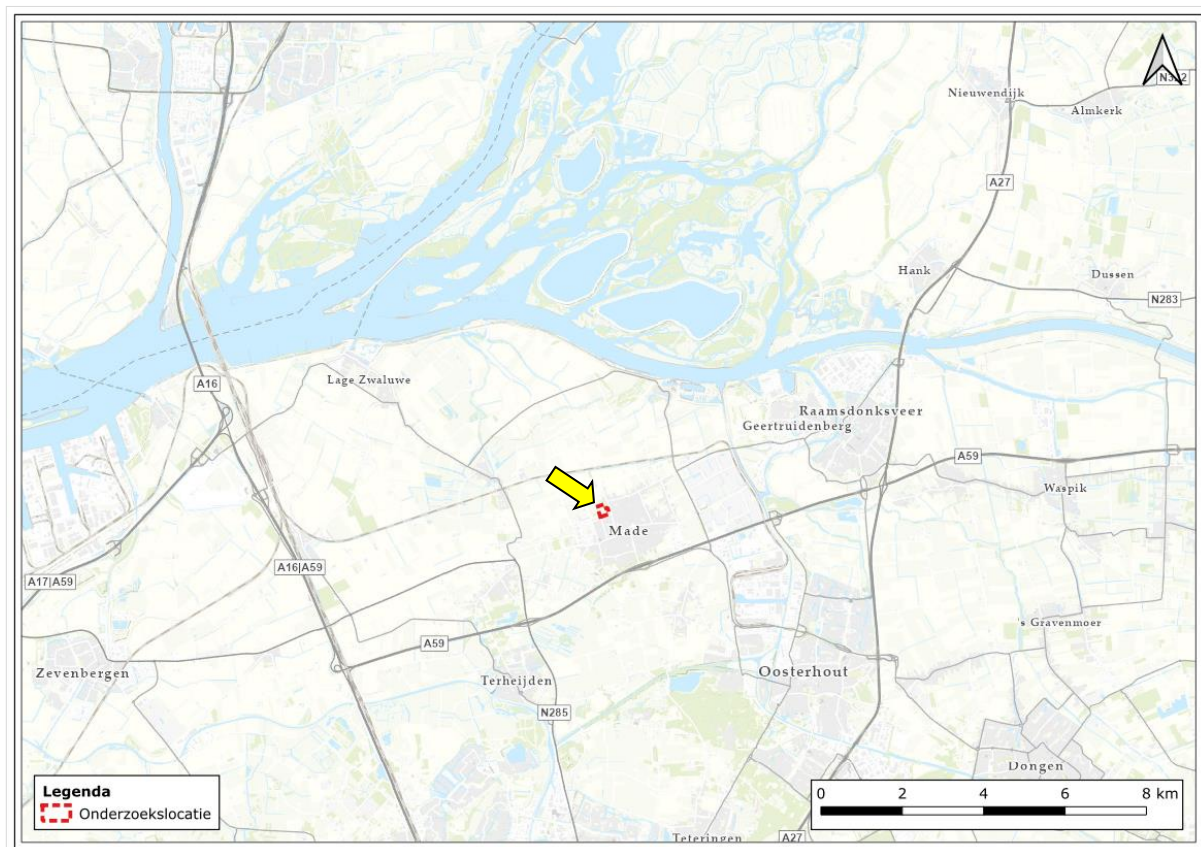
Sweco heeft van de Essentie B.V. opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend onderzoek ecologie aan de Dahliastraat te Made

Het aanvullend onderzoek ecologie is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan natuurwaarden die Sweco in juni 2025 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 27165.002, versie 2, d.d. 11 juni 2025).

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 5,9 ha) ligt aan de Prinsenvolderstraat, Haagstraat en Dahliastraat te Made. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De landelijk gelegen onderzoekslocatie betreft een perceel met diverse opstallen. Het perceel is grotendeels ingericht als weide voor paarden (en ander vee). De opstallen betreffen één paardenstal en meerdere containers welke gebruikt worden voor opslag. Door de onderzoekslocatie loopt de Vierendeelstraat, ten noorden van deze straat is een watergang gelegen.

Ten zuiden en westen van de onderzoekslocatie zijn bomenrijen aanwezig (aan de Haagstraat en Dahliastraat). Ten zuiden en oosten is een woonwijk aanwezig. Direct ten noorden is een agrarisch perceel aanwezig.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m figuur 2.8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek van de quickscan.

Figuur 2.2 Luchtfoto van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.3 De noordelijke wijde met de watergang (kijkrichting: noordoosten).

Figuur 2.4 De Vierendeelstraat, met rechts de watergang en links de oprit naar de opstallen (kijkrichting: westen).

Figuur 2.5 De zuidoostelijke wijde met de begroeiing langs de opstallen (kijkrichting: zuiden).

Figuur 2.6 De paardenstal (kijkrichting: westen).

Figuur 2.7 Eén van de andere opstallen / containers met op de achtergrond begroeiing (kijkrichting: oosten).

Figuur 2.8 Buitenopslag achter de opstallen (kijkrichting: noorden).

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens nieuwe woningen te realiseren. De opstallen op de onderzoekslocatie zullen worden gesloopt, ook het groen hieromheen zal verwijderd worden. De bomenrijen aan de Dahliastraat en Haagstraat zullen behouden blijven. De watergang ten noorden van de Vierendeelstraat zal misschien worden gedempt.

3 Resultaten voorgaand onderzoek

In juni 2025 is een quickscan natuurwaarden uitgevoerd op de onderzoekslocatie door Sweco (rapport 51028906, versie 1, d.d. 11 juni 2025). Naar aanleiding van deze quickscan is voor enkele soortgroepen meer informatie benodigd.

Steenmarter en kleine marterachtigen

Om het effect van de ingreep op potentieel functioneel leefgebied van de steenmarter, boommarter, bunzing, wezel en hermelijn op de onderzoekslocatie te bepalen, is aanvullend ecologisch onderzoek benodigd in het actieve seizoen van de soorten (maart t/m augustus).

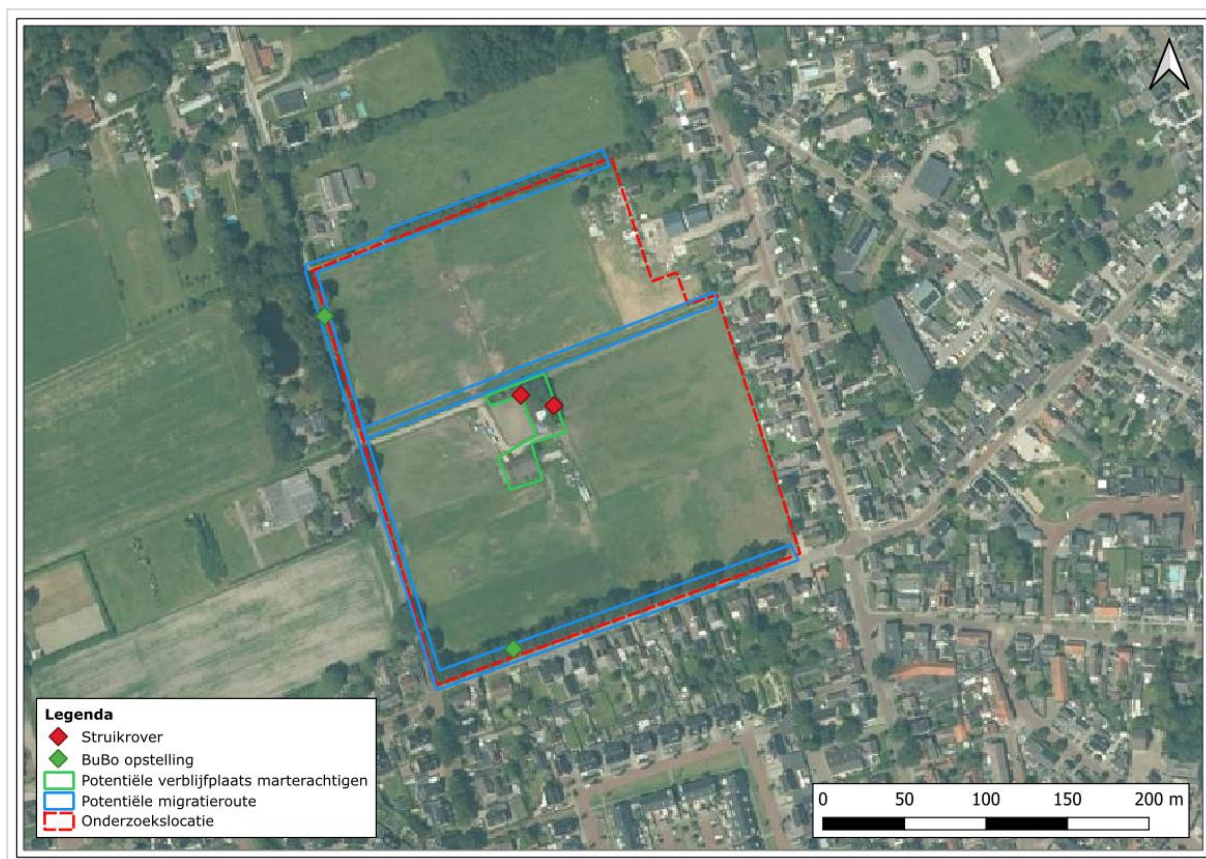
Grote modderkruiper

Om het effect van de ingreep op potentieel functioneel leefgebied van de grote modderkruiper op de onderzoekslocatie te bepalen, is aanvullend ecologisch onderzoek benodigd in het actieve seizoen van de soort (maart t/m augustus).

4 Onderzoeksmethodiek

Om te bepalen of de onderzoekslocatie wordt gebruikt door de **grote modderkruiper**, zijn er e-DNA monsters genomen. De optimale periode voor het nemen van deze monsters ligt tussen maart en juli of september tot november (Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie oktober 2023). Tijdens het veldbezoek op 7 mei 2025 is de aanwezige watergang bemonsterd. De monsters zijn geanalyseerd door een gespecialiseerd laboratorium. De detectiekans van grote modderkruiper is door het gebruik van e-DNA 95% per monster. Bij het aantreffen van het e-DNA van de grote modderkruiper mag worden aangenomen dat de soort gebruikmaakt van de onderzochte watergang. Voor deze onderzoekslocatie is uitgegaan van twee monsters verdeeld over de watergang op de onderzoekslocatie. De samplepunten zijn gebaseerd op de geschiktheid van de watergang waarbij de hypothese wordt aangenomen dat bij samplen op basis van de meest geschikte plekken een betrouwbaar beeld wordt verkregen van het totaal aantal watergangen en de mogelijke aanwezigheid van de grote modderkruiper.

Voor het onderzoek naar de **steenmarter** en **kleine marterachtigen** zijn waarnemingen verzameld door tussen half maart en eind augustus 8 weken lang wildcamera's te plaatsen. De onderzoeksmethode berust op wildcamera's die worden bevestigd aan paaltjes en struikrover die strategisch verdeeld worden over de onderzoekslocatie op basis van geschikt habitat. Tegenover de wildcamera's worden soortgelijke paaltjes geplaatst met een lokstof. Gelet op de omvang van de onderzoekslocatie en het potentiële leefgebied zijn 4 wildcamera's (2 met BuBo methode en 2 struikrovers) ingezet. De camera's zijn opgesteld conform de methode zoals beschreven in de Handleiding NEM Meetnet BuBo (La Haye et al., 2017) en Handreiking kleine marters (Bouwens, 2017), omdat er voor de steenmarter geen specifieke handreiking beschikbaar is. De steenmarter heeft echter een vergelijkbaar territorium gebruik als bunzing en boommarter. Een onderzoekopzet volgens bovenstaande methodes geeft daardoor naar verwachting een representatief beeld van het voorkomen van de steenmarter en/of kleine marterachtige op de onderzoekslocatie. Naast het gebruik van cameravallen is ook eenmalig een inspectie uitgevoerd, waarbij de bosschages zijn onderzocht op indicaties zoals prooiresten en latrines. In figuur 4.1 zijn de locaties van de wildcamera's weergegeven.

Figuur 4.1 Posities van de wildcamera's en potentie gebieden.

Tabel 4.1 Onderzoeksinspanning per soortgroep.

		februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september
steenmarter en kleine marterachtigen	tijdstip	-				3x overdag			-
	datum					17 juni 2025, 15 juli 2025, 12 augustus 2025			
	functie					camera's (ver)plaatsen, batterijen verwisselen en één keer inspectie			
grote modderkruiper	tijdstip	-	1 x overdag						-
	datum		7 mei 2025						
	functie		eDNA onderzoek						

5 Onderzoeksresultaten

5.1 Steenmarter en kleine marterachtigen

De wildcamera's voor het waarnemen van de marterachtigen hebben van 17 juni tot en met 12 augustus 2025 op vier kansrijke locaties op de onderzoekslocatie gestaan. Op de camera's zijn geen waarnemingen gedaan van marterachtigen. Tijdens de bezoeken aan de onderzoekslocatie om de camera te controleren en uit te lezen, zijn ook geen sporen (uitwerpselen, pootafdrukken of prooiresten) aangetroffen. Indien de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied is het aannemelijk dat er waarnemingen waren gedaan. Doordat er geen marterachtige is vastgelegd met behulp van de wildcamera's en er in deze periode ook geen andere gebruikssporen zijn aangetroffen, is het niet aannemelijk dat de locatie een functie vervuld voor de steenmarter en/of kleine marterachtigen.

Op de camerabeelden zijn diverse soorten vastgesteld zoals: egel, bruine rat, spitsmuis, merel, zanglijster en verschillende andere algemene vogelsoorten. In figuur 5.1 t/m figuur 5.4 zijn enkele waarnemingen weergegeven. In het kader van de zorgplicht dient er rekening te worden gehouden met aanwezige fauna in het plangebied tijdens de werkzaamheden (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.1 Egel.

Figuur 5.2 Huiskat.

Figuur 5.3 Bruine rat.

Figuur 5.4 Spitsmuis.

5.2 Grote modderkruiper

Op 7 mei 2025 zijn twee watermonsters genomen ten behoeve van het eDNA onderzoek, de analyse is uitgevoerd door Datura. Iedere monster is geanalyseerd met behulp van 12 replica's waardoor zeer gevoelig gedetecteerd kan worden. De resultaten worden weergegeven als het aantal replica's dat positief scoorde voor eDNA van de doelsoorten in de betreffende monsters. Bij een score van '0/12' is er géén eDNA van de doelsoort gedetecteerd. Bij een score van '1/12' of hoger, is er wél eDNA aangetroffen. In tabel 5.1 zijn de resultaten van de watermonsters met de 12 replica's weergegeven. In de watergang op de onderzoekslocatie zijn geen eDNA sporen van de grote modderkruiper aangetroffen.

Tabel 5.1 Resultaten van de analyses van de watermonsters (rapport Datura 25035, d.d. 2 juni 2025).

Monsternummer	Datum bemonstering	Volume	Resultaat qPCR analyse
2011104	7 mei 2025	850 ml	0/12
2011071	7 mei 2025	1000 ml	0/12

6 Toetsing aan wet- en regelgeving

6.1 Zorgplicht algemene broedvogels en grondgebonden zoogdieren

Alle in het wild levende flora en fauna geniet bescherming onder artikel 1.6 van de Omgevingswet, de zorgplicht. Eenieder die te maken heeft met de wilde flora en fauna en hun leefomgeving dient voldoende zorg in acht te nemen om zorgvuldig te werken. Tijdens de onderzoeksronde zijn diverse broedvogels en grondgebonden zoogdieren vastgesteld (zie hoofdstuk 5). De werkzaamheden dienen met zorg te worden uitgevoerd waarbij dieren tijdelijk een onderkomen elders kunnen vinden en in de toekomstige situatie zoveel als mogelijk op de oorspronkelijke plek kunnen voortbestaan. De werkzaamheden dienen afgestemd te worden op kwetsbare periodes van dieren, zoals het broedseizoen en vorstperioden. Er wordt geadviseerd om tussen oktober en februari de werkzaamheden uit te voeren, daarnaast wordt geadviseerd om van zuid naar noord te snoeien. Met deze werkwijze zullen eventuele algemene broedvogels en grondgebonden zoogdieren veilig weg kunnen komen.

7 Conclusies en aanbevelingen

Sweco heeft van De Essentie B.V. opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend onderzoek ecologie aan de Dahliastraat te Made.

Het aanvullend onderzoek ecologie is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie en is uitgevoerd naar de aanleiding van de resultaten van de quickscan natuurwaarden die Sweco in juni 2025 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 27165.001, versie 2, d.d. 11 juni 2025).

Uit het nader onderzoek is gebleken dat er géén eDNA sporen van grote modderkruiper in de geschikte waterlichamen op en direct rondom de onderzoekslocatie zijn aangetroffen. Hierdoor is het onwaarschijnlijk dat grote modderkruiper gebruikmaakt van de onderzoekslocatie. Vanwege de afwezigheid van voortplantingshabitat kan de aanwezigheid van de grote modderkruiper op de onderzoekslocatie redelijkerwijs worden uitgesloten. Er worden derhalve geen aanvullende maatregelen nodig geacht ten behoeve van deze soort. Tijdens het naderonderzoek naar de steenmarter en kleine marterachtigen is er geen waarneming gedaan van een marterachtigen. Een overtreding van de Omgevingswet is hier derhalve niet van toepassing, omdat de onderzoekslocatie geen onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de steenmarter en kleine marterachtigen. Omdat geen (functioneel) leefgebied wordt beschadigd of vernietigd is geen ontheffing van artikel 11.54 (Bal), lid 1a benodigd.

Zorgvuldig handelen en zorgplicht

Op de onderzoekslocatie zijn vaste rust- of verblijfplaatsen van “algemene” soorten te verwachten waarvoor een algehele vrijstelling van de Omgevingswet met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkelingen en herinrichting geldt. Dit neemt niet weg dat er wel aan de zorgplicht moet worden voldaan en dat er zorgvuldig gehandeld moet worden. Zorgvuldig handelen houdt onder andere in dat er geen ‘wezenlijke invloed’ is op beschermde soorten en dat schade aan soorten zo veel mogelijk wordt voorkomen. Dit houdt in dat het noodzakelijk is om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Het gaat hier om soorten zoals algemene broedvogels en zoogdieren zoals de egel en verschillende muissoorten. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen tijdens de werkzaamheden of dienen zorgvuldig te worden verplaatst naar een geschikte locatie in de directe omgeving.

De werkzaamheden dienen afgestemd te worden op kwetsbare periodes van dieren, zoals het broedseizoen en vorstperiodes. Er wordt geadviseerd om tussen oktober en februari de werkzaamheden uit te voeren, daarnaast wordt geadviseerd om van zuid naar noord te snoeien. Met deze werkwijze zullen eventuele algemene broedvogels en grondgebonden zoogdieren veilig weg kunnen komen

Bijlage 1 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een vergunningssaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart 1 september.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageergebied

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamkolonie

De kraamkolonie bestaat uit alle vruchtbare vrouwtjes binnen een kolonie vleermuizen een kraamkolonie bestaat uit meerdere kraamgroepen.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Omgevingsvergunning

Het onderdeel soortbescherming onder de Omgevingswet heeft als om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Omgevingswet een aantal schadelijke handelingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een omgevingsvergunning benodigd zijn. Een omgevingsvergunning is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Omgevingswet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Omgevingswet significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast. Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Omgevingswet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

Bijlage 2 Omgevingswet

Omgevingswet

AFDELING 2.6 BIJZONDERE TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

§ 2.6.3 Bijzondere bevoegdheden natuur en landschap

Artikel 2.44 (aanwijzing natuurgebieden en landschappen)

1. Onze Minister voor Natuur en Stikstof wijst ter uitvoering van de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn Natura 2000-gebieden aan en stelt daarbij instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vast.
2. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan ter uitvoering van de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen en instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vaststellen.
3. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan nationale parken aanwijzen.
4. Bij omgevingsverordening worden de gebieden aangewezen die behoren tot het natuurnetwerk Nederland.
5. Bij omgevingsverordening kunnen gebieden, met uitzondering van Natura 2000-gebieden of gebieden als bedoeld in het vierde lid, worden aangewezen als bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

AFDELING 5.1 DE OMGEVINGSVERGUNNING

§ 5.1.1 Verbodsbepalingen

Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een afwijkkomgevingsplanactiviteit,
 - b. een rijksmonumentenactiviteit,
 - c. een ontgrondingsactiviteit,
 - d. een stortingsactiviteit op zee,
 - e. een Natura 2000-activiteit,
 - f. een jachtgeweeractiviteit,
 - g. een valkeniersactiviteit, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een bouwactiviteit,
 - b. een milieubelastende activiteit,
 - c. een lozingsactiviteit op:
 - 1°. een oppervlaktewaterlichaam,
 - 2°. een zuiveringstechnisch werk,
 - d. een wateronttrekkingsactiviteit,
 - e. een mijnbouwlocatieactiviteit,
 - f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
 - 1°. een weg,
 - 2°. een waterstaatswerk,
 - 3°. een luchthaven,
 - 4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
 - 5°. een installatie in een waterstaatswerk,

- g. een flora- en fauna-activiteit, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

§ 5.1.2 Reikwijdte aanvraag omgevingsvergunning en aanwijzing bevoegd gezag

Artikel 5.7 (aanvraag los of gelijktijdig)

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning kan naar keuze van de aanvrager op een of meer activiteiten betrekking hebben.
2. Met het oog op een doelmatig waterbeheer wordt een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.1 en 5.4.
3. Een omgevingsvergunning voor een activiteit waarbij de locatie van ondergeschikt belang is, wordt, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten.
4. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, met uitzondering van een als wateractiviteit aan te merken beperkingengebiedactiviteit, worden gelijktijdig aangevraagd als:
 - a. die activiteiten betrekking hebben op dezelfde ippc-installatie, of
 - b. op die activiteiten de Seveso-richtlijn van toepassing is.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op aanvragen om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning.

Besluit kwaliteit leefomgeving

AFDELING 7.3 INSTRUCTIEREGELS MET HET OOG OP NATUURBESCHERMING

§ 7.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Artikel 7.6 (aanwijzing en begrenzing natuurnetwerk Nederland)

1. Bij omgevingsverordening worden de gebieden die het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.44, vierde lid, van de wet, vormen, aangewezen en wordt de geometrische begrenzing daarvan vastgelegd.
2. De militaire terreinen OT De Haar, OT De Vlasakkers, OT Havelte West, OT Leusderheide, OT Marnewaard en OT Oirschotse Heide, genoemd in bijlage XIV, onder A, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd, maken geen deel uit van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 7.8 (beschermingsregime)

1. Bij omgevingsverordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland regels gesteld over:
 - a. regels in omgevingsplannen als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet; en
 - b. projectbesluiten als bedoeld in artikel 2.23, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, van de wet.
2. De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.
3. Over militaire terreinen en terreinen met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, binnen het natuurnetwerk Nederland worden bij omgevingsverordening alleen regels gesteld die verzekeren dat

tijdige compensatie plaatsvindt van de nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk door terreinverharding en bouwactiviteiten op die terreinen.

Besluit activiteiten leefomgeving

AFDELING 11.1 ACTIVITEITEN MET MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR NATURA 2000-GEBIEDEN OF BIJZONDERE NATIONALE NATUURGEBIEDEN

§ 11.1.1 Algemeen

Artikel 11.6 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.1, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, bedoeld in artikel 11.2, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:

- a. voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
- b. wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten;
- c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;
- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;
- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen als zich, ondanks de getroffen maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

AFDELING 11.2 ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT DIEREN OF PLANTEN IN HET WILD

§ 11.2.1 Algemeen

Artikel 11.27 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:

- a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
 - 1°. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
 - 2°. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
 - 3°. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en
 - 4°. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
- b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
- c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

3. Voor de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden houdt deze plicht in ieder geval in, dat een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

Artikel 11.28 (voorkomen onnodig lijden van dieren)

Een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt, voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

§ 11.2.3 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten habitatrichtlijn

Artikel 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;

- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
- b. de activiteit uitvoering geeft aan:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

§ 11.2.4 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten

Artikel 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
- c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
- b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
- c. de activiteit deel uitmaakt van:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.